

بیماری فاویسم به چه معناست؟

G6PD یکی از آنزیم های مهم گویچه های سرخ میباشد. کاهش این آنزیم می تواند منجر به تخریب بیشتر گویچه های قرمز خون در اثر مواد دارویی و شیمیایی و تب و مصرف باقلا باشد که در این صورت فرد مبتلا به بیماری فاویسم میشود. در بدن افراد مبتلا به این بیماری ، یا گلبولهای قرمز نمی توانند مقدار کافی آنزیم بسازند و یا آنزیم ساخته شده نمی تواند به درستی فعالیت کند. لذا حوادث اکسیداسیون منجر به کم خونی و پاره شدن گلبول قرمز میشود.

بیماری فاویسم را چگونه میتوان تشخیص داد؟

برخی تست های آزمایشگاهی با استفاده از نمونه خون فرد مبتلا می توانند وجود این بیماری را اثبات کنند.

علائم فاویسم چیست؟

- ✚ کم خونی شدید
- ✚ اسهال و استفراغ
- ✚ تهوع
- ✚ زرد شدن سفیده چشم
- ✚ زردی پوست
- ✚ خونی شدن رنگ ادرار (دفع ادرار به رنگ چای کدر و پر رنگ) که اکثراً بدنبال مصرف باقلا حادث میشود

وقتی کودک دچار همولیز خون میشود چه اتفاقی در بدن وی می افتد؟

فردی که دچار همولیز میشود، پس از تخریب گلبولهای قرمز خودش ، گلبولهای قرمز جوان وارد گردش خودش میشوند که همین پدیده جوان شدن گلبولهای قرمز خون ، بیماری کنترل می کنند و کودک در بیمارستان بیشتر از نظر میزان آب و نمک خون ، مورد کنترل قرار می گیرند و در صورت نیاز به او خون تزریق میشود.

چرا باقلا بیشتر از همه منجر به بروز علائم بیماری فاویسم در کودک میشود؟

باقلا از جمله مواد اکسیدان است، یعنی موادی که اکسیژن در آنها زیاد تولید میشود. همین امر باعث میشود که گلبولهای قرمز فاویسمی ها در مقابل مواد اکسیدان از بین بروند یا پاره شوند. این بیماری میتواند نه تنها با خوردن باقلا بلکه بوییدن گل وگرده های باقلا و نفتالین و یکسری از داروها و تب و عفونت نیز بوجود آید.

علاوه بر باقلا، چه مواد اکسیدان دیگری در این امر دخیل هستند؟

داروهای اکسیدان مثل:

آسپیرین ، استامینوفن ، کوتریماکسازول ، ویتامین K ، سولفامید ها ، داروهای ضد مالاریا ، نفتالین ، حنا و داروهای متفرقه دیگر ممکن است در این بیماران باعث همولیز یا شکسته شدن گلبولهای قرمز شوند.

آیا ممکن است کودکی که قبلاً باقلا خورده حالا بعد از خوردن باقلا دچار علائم بیماری شود؟

نه، خیلی از خانواده ها می گویند کودکشان قبلاً مثلاً داروی کوتریماکسازول یا باقلا مصرف می کرده ، ولی این مشکل را نداشته است ، ما می گوئیم نباید خانواده ها را نسبت به این بیماری ترسانند. چون با اینکه این بیماری تا آخر عمر همراه فرد است ، ولی این علائم ممکن است فقط یکبار به سراغ او بیاید. بنابراین ما فقط به خانواده ها آگاهی می دهیم یعنی باید به آنها گفت که اگر کودکشان این بیماری را دارد، حتی از کنار مزارع باقلا هم رد نشوند، چون همین کار میتواند باعث همولیز و شکستن گلبول های قرمز کودک شود. همچنین

فاویسمی ها نباید در منزل از نفتالین و حشره کش استفاده کنند.

آیا بیماران مبتلا به فاویسم می توانند از ویتامین ها و مواد معدنی استفاده کنند؟

- ✚ مصرف مکمل ها در بیماران مبتلا به فاویسم ، باید با اطلاع پزشک معالج باشد.
- ✚ مصرف ویتامینها و مواد معدنی در صورتی که زیر نظر پزشک معالج باشد ، هیچ خطری را برای این بیماران ایجاد نخواهد کرد.

آیا فاویسم قابل درمان است؟

این بیماری درمان قطعی ندارد و تنه اقدام موثر ، پیشگیری از بروز حمله همولیز با پرهیز از مواجهه با مواد اکسیدان و در صورت بروز حمله مراجعه سریع به پزشک جهت اقدامات نگهدارنده و حمایتی جهت پیشگیری از عوارض همولیز است.

درمان فاویسم شامل حذف عوامل محرک این بیماری است. به عبارت دیگر شما باید بیماری یا عفونت کودکان را مداوا کرده و مصرف برخی داروها را متوقف کنید.

برخی از کودکان که علائم شدید کم خونی را نشان میدهند باید در بیمارستان تحت درمان قرار گیرند. در بیمارستان به این افراد، اکسیژن ، مایعات و در صورت نیاز خون سالم، تزریق می شود. در برخی موارد بسیار نادر، این بیماری ممکن است به مشکلات جدی جسمی منجر شود.

لیست عواملی که در مبتلایان به فاویسم باعث تخریب گلبول قرمز میشود:

- ✚ باقلا به هر شکل موجود

پایگاه اطلاع رسانی و خدمات
بهداشت و درمانی گزین
تهران: مهر ۱۳۹۳

یا من اسمہ دواء و ذکرہ شفاء

بیماری فاویسم چیست؟

hosgods@qums.ac.ir

تلفن: ۰۲۸-۳۳۳۴۸۰۷-۱۰ داخلی ۴۸۱

"واحد آموزش سلامت"

بازنگری شهریور ۱۴۰۳

پدیدآورندگان: دفتر آموزش سلامت
مشاور علمی: دکتر موسی خانی
(فوق تخصص انکولوژی کودکان)
بیمارستان قدس - قزوین

مشتقات ویتامین کا

داروهای ضد مالاریا:

کلروکین، پریماکین، پاماکین، کیناکرین، کینین

سولفونامیدها:

کوتریموکسازول (تری متوپریم-سولفومتوکسازول)،

نالیدیکسیک اسید، سولفاستامید، سولفاپیریدین،

سولفانیلامید، سولفادیازین، سولفی سوکسازول

ترکیبات نیترو فوران:

فوروکسون، فورودانتین، فورابن، نیترو فورانتوئین،

فورازولیدون، نیترو فورازون (فوراسین)؟، سپتاپرین

داروهای متفرقه:

آسپرین، استامینوفن، سیپروفلوکساسین، نفتالین،

متیلن بلو، پروبنسید، استیل سالیسیلیک اسید، فنازوپریدین،

فنیل هیدرازین، بنزن، ایزونیازید، بلودومتیلین.

